

Energi- och klimatstrategi 2025–2029 för Örebro län

Remissversion

Länsstyrelsen
Örebro län

Region Örebro län

REMISS

Titel: Remissversion: Energi- och klimatstrategi 2025–2029 för Örebro län

Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län

Diarienummer: [Klicka eller tryck här för att ange text.](#)

Publikationsnummer: [Klicka eller tryck här för att ange text.](#)

Bilder: Mostphotos

Innehåll

Inledning	4
Insatsområden	7
Transporter	8
Mål.....	8
Nuläge	8
Önskat läge.....	9
Energi	10
Mål.....	10
Nuläge	10
Önskat läge.....	11
Ett cirkulärt samhälle.....	13
Mål.....	13
Nuläge	13
Önskat läge.....	13
Utmaningar	15
Arbetsätt.....	17
Övriga perspektiv	18
Hållbarhet – FN:s globala mål för hållbar utveckling.....	18
Den sociala dimensionen av hållbar utveckling – mänskliga rättigheter	18
Beredskap och resiliens	18
Uppföljning.....	19
Indikatorer.....	19

Inledning

FN varnar för en tredelad global kris kopplad till klimatförändringar, förlust av artrikedom och ekosystemtjänster samt en ökad spridning av skadliga föroreningar. Tillsammans med en växande befolkning leder detta till en ökad belastning på vår planet.

För att vända denna utveckling pågår ansträngningar på global, nationell och lokal nivå. Världen enas genom de 17 globala målen för en hållbar utveckling. Målen inkluderar bland annat att alla människor ska ha tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi (mål 7) samt att det behövs omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser (mål 13).

EU:s övergripande klimatmål är att uppnå klimatneutralitet senast år 2050, för att därefter verka för nettonegativa utsläpp. Målet för 2030 är att EU:s nettoutsläpp ska minska med 55 procent jämfört med 1990 års nivå. För att uppnå detta, och därmed bidra till Parisavtalets mål om att begränsa den globala temperaturökningen, måste alla medlemsländer samarbeta.

På nationell nivå har Sverige det så kallade generationsmålet, vilket innebär att vi vill överlämna ett samhälle till kommande generationer där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka nya miljö- och hälsoproblem utanför landets gränser. Tillsammans med de 16 miljömålen utgör generationsmålet ett löfte om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser.

För att stärka klimatpolitiken antogs ett klimatpolitiskt ramverk, som består av en klimatlag, ett klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045 och därefter uppnå negativa utsläpp.

I maj 2024 antog riksdagen en långsiktig inriktning för energipolitiken med två nationella mål. Det första, planeringsmålet, innebär att det svenska elsystemet ska ge förutsättningar för att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och en grön omställning. Det andra, leveranssäkerhetsmålet, innebär att det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser.

Örebro läns energi- och klimatstrategi pekar ut riktningen för arbetet med den gröna omställningen i länet. Våra mål harmonierar med nationella, europeiska och globala mål. Strategin kopplar till Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi (RUS) och interna hållbarhetsprogram samt till andra regionala styrdokument för Länsstyrelsen i Örebro län och Region Örebro län. Strategin fungerar också som åtgärdsplan för fokusområde ”minskad klimatpåverkan” i det regionala miljömålsarbetet.

Energi- och klimatstrategin utgår från tre insatsområden: transporter, energi och ett cirkulärt samhälle, vilket är områden där alla behöver bidra för att vi ska kunna uppfylla mål på global nivå, EU-nivå och nationell nivå.

REMISS

Vision

I Örebro län arbetar vi tillsammans för att minska klimatutsläppen. Vi använder resurser cirkulärt och på ett hållbart sätt. Vi har en effektiv energianvändning och den energi som används är fossilfri.

Övergripande mål

I Örebro län råder nettonollutsläpp av växthusgaser år 2045.

Mål transporter

År 2045 är Örebro län en sammanhållen region med effektiva och hållbara resor, transporter och godstrafik.

År 2030 har växthusgasutsläppen från inrikes transporter i Örebro län minskat med 70 procent jämfört med 2010.

Mål energi

År 2045 är energianvändningen i Örebro län effektiv och ger inga utsläpp av klimatpåverkande gaser.

Produktion, konsumtion och distribution av el i Örebro län är väl integrerad i det nationella energisystemet och bidrar till en stabil och robust elförsörjning.

År 2030 är energianvändningen 50 procent mer effektiv jämfört med år 2005.

Mål cirkularitet

År 2045 är en cirkulär ekonomi det naturliga i Örebro län.

Utsläppen av klimatpåverkande gaser från konsumtion och produktion samt användning av nytvunna råvaror har minskat kraftigt i Örebro län.

Handlingsplaner /Insatser

Kommande arbete utifrån denna strategi.

Handlingsplaner /Insatser

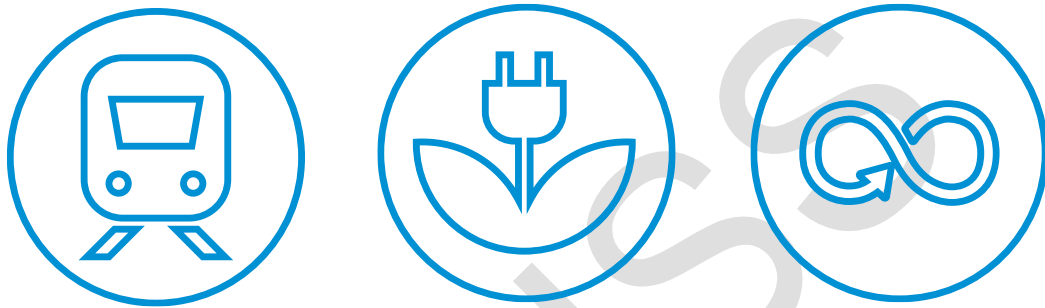
Kommande arbete utifrån denna strategi.

Handlingsplaner /Insatser

Kommande arbete utifrån denna strategi.

Insatsområden

- Transporter
- Energi
- Ett cirkulärt samhälle

REMMIS

Transporter

Mål

- År 2045 är Örebro län en sammanhållen region med effektiva och hållbara resor, transporter och godstrafik.
- År 2030 har växthusgasutsläppen från inrikes transporter¹ i Örebro län minskat med 70 procent jämfört med 2010².

Nuläge

Resor och transporter står fortfarande för betydande utsläpp av växthusgaser i Örebro län och utgör den största enskilda utsläppsposten. Dessa utsläpp påverkas av faktorer som trafikvolym, användning av biodrivmedel, fordonsflottans elektrifiering och fordonens energieffektivitet. Jämfört med 2010 hade utsläppen från inrikes transporter minskat med 37 procent år 2022. Samma år utgjorde de samlade utsläppen för inrikes transporter och arbetsmaskiner 45 procent av länets totala utsläpp.

Personbilar är den främsta utsläppskällan och står för 23 procent av länets totala utsläpp. Val av färdmedel för företag, organisationer och privatpersoner har stor inverkan på klimatet. Under perioden januari till augusti 2024 registrerades cirka 3 300 nya personbilar i länet, varav 25 procent var elbilar och 21 procent laddhybrider³.

Offentliga aktörer arbetar aktivt med att minska fossilberoendet i sina interna och upphandlade transporter. Samtidigt pågår en långsiktig samhällsplanering för att främja hållbara resor i hela länet.

Som logistikregion satsar Örebro län på att skapa hållbara lösningar för tunga transporter. Satsningar pågår även för att minska utsläppen från arbetsmaskiner även om utvecklingen går långsamt. Klimatutsläppen från arbetsmaskiner inom industri- och byggsektorn har minskat med 14 procent sedan 2010.

---

¹ Inrikes flyg räknas inte, då de ingår i EU:s handel med utsläppsrätter.

² Jämförelseåret i det nationella målet är 2010. Därför skiljer det sig i tid från andra mål i strategin.

³ Statistiken hämtad från SCB:s statistikdatabas 2024-09-06

Inom lantbruket minskar utsläppen främst genom låginblandning i diesel. Samtidigt har elektrifiering av arbetsprocesser och maskiner inom jord- och skogsbruk påbörjats och bidrar till minskade utsläpp.

Den sänkning av reduktionsplikten som trädde i kraft 1 januari 2024 innebär sannolikt att utsläppen från transportsektorn och arbetsmaskiner kommer att öka.

Önskat läge

Fossila drivmedel är helt utfasade. Den privata bilen är mindre viktig som transportmedel. Kollektivtrafiken är väl utbyggd och det finns goda möjligheter till att gå och cykla. För resor där kollektivtrafik inte är ett alternativ finns möjlighet att byta färdväg. Samåkning och att dela fordon är en del av vardagen för många.

Samtliga transporter är mer energieffektiva. Infrastrukturen för el och förnybara drivmedel är utbyggd och kan möta behoven i omställningen. Fordonen drivs av exempelvis el, biodrivmedel, biogas eller vätgas. Jord- och skogsbruk bidrar med råvaror till drivmedelsproduktion.

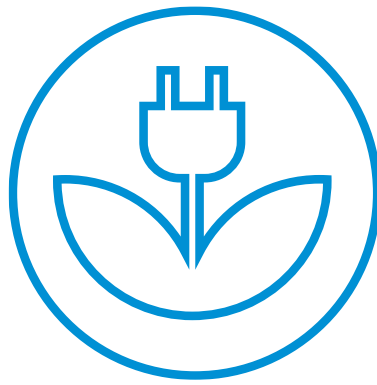
Örebro län är fortsatt en viktig logistikregion och innovativa logistiklösningar gör godstransporterna effektiva. Godstransporterna är välfyllda och energieffektiva.

Infrastrukturplaneringen utgår från fyrstegsprincipen⁴. Digitalisering och artificiell intelligens (AI) har gjort att transporter kan planeras på helt nya sätt. Samhällsplanering och infrastrukturplanering möjliggör hållbart resande både i städer och på landsbygd. Anpassade lösningar för olika platser ger förutsättningar för människor att välja hållbara transporter. Flygresor minskar till förmån för andra färdvägar både för privata resor och tjänsteresor.

Kravställning i offentlig upphandling styr tydligt mot fossilfria fordon och transporter. Tillgång till fossilfria drivmedel, både i fredstid och i beredskapsläge, är säkerställt. Olika drivmedel finns för att tillgodose olika behov och förutsättningar. Infrastrukturen för tankning och laddning av personbilar och tung trafik är väl utbyggd. I samhällsplaneringen tas hänsyn till medborgarnas behov av kollektivtrafik, fordonsdelning och samåkning när nya områden byggs.

---

⁴ Fyrstegsprincipen innebär att trafikåtgärder ska analyseras i följande ordning: Tänk om – Optimera – Bygg om – Bygg nytt

Energi

Mål

- År 2045 är energianvändningen i Örebro län effektiv och ger inga utsläpp av klimatpåverkande gaser.
- Produktion, konsumtion och distribution av el i Örebro län är väl integrerad i det nationella energisystemet och bidrar till en stabil och robust elförsörjning.
- År 2030 är energianvändningen 50 procent mer effektiv jämfört med år 2005.

Nuläge

Elektrifieringen ökar i allt fler verksamheter, men energi- och kapacitetsbrist riskerar att påverka befintlig industri och möjligheten till nya etableringar. Då alla processer inte kan elektrifieras, finns andra energislag som biogas och vätgas som möjliga alternativ. Det råder dock viss osäkerhet kring nya tekniker. Samtidigt finns det potential för näringslivet att främja innovation och nya användningsområden genom att fasa ut fossila råvaror med återvunnet material eller biobaserade alternativ.

Utsläppen från uppvärmning av bostäder och lokaler har minskat från 305 085 ton år 1990 till 17 156 ton år 2022, en minskning med 95 procent⁵. Bygg- och anläggningssektorn, som enligt Boverket använder en tredjedel av energin i Sverige⁶, står för 22 procent av landets klimatutsläpp⁷. Fastighetsbeståndet i Sverige har byggts upp under lång tid och med varierande standarder och krav. Detta skapar utmaningar i arbetet med att anpassa befintliga fastigheter till klimatneutralitet år 2045.

Intresset för förnybar energiproduktion som till exempel solenergi, vindkraft och biogas växer i länet.

---

⁵ Nationella emissionsdatabasen (smhi.se), jordbruks- och skogsbrukslokaler borträknat från totalsiffrorna.

⁶ Bygg- och fastighetssektorns energianvändning uppdelat på förnybar energi, fossil energi och kärnkraft - Boverket

⁷ Färdplan för fossilfri konkurrenskraft – Bygg och anläggningssektorn, Fossilfritt Sverige 2024

Inom jord- och skogsbruket har elektrifiering av vissa arbetsprocesser och maskiner påbörjats.

Länets kommuner och Region Örebro län har en relativt hög energiförbrukning och många har därför infört åtgärder för energieffektivisering. Flera kommuner har egen energiproduktion i form av biogas, vindkraft och fjärrvärme, ofta via kommunalt ägda bolag. Kraftvärmeproduktion bidrar till samhällsnytta lokalt och regionalt och en planerad elproduktion.

År 2021 var energianvändningen i Örebro län 34 procent mer effektiv än 2005.

Önskat läge

Energisystemet i Örebro län är klimatneutralt och hållbart med en hög grad av självförsörjning. Genom samverkan inom kapacitetsbehov, nätutbyggnad och samhällsplanering säkerställs energiförsörjningen där den behövs, även ur ett beredskapsperspektiv. Kraftvärmeproduktion är fortsatt en viktig del av energisystemet. Energilagringstekniker skapar balans mellan tillgång och efterfrågan. Smarta nät och digitala lösningar underlättar effektiv hantering och engagerar konsumenter. Energiomställningen har främjat innovationer och skapat en mer decentraliserad och resilient energiförsörjning. Förnybar elproduktion, lagring och flexibilitet integreras tidigt i både projektering av nya byggnader och i arbetet med översiktsplaner och detaljplaner.

Användningen av biobränslen har utvecklats och skogens resurser balanseras mellan olika värden och användningsområden. Biogas och vätgas bidrar till minskade utsläpp och fungerar som energilagring för andra energikällor.

Fler företag är elproducenter och bidrar med flexibilitet i sin energianvändning. Industrin har ersatt fossila energikällor och råvaror med förnybara, cirkulära alternativ.

Jord- och skogsbruket har etablerat en fossilfri energiproduktion och den energi som används är fossilfri. Restvärme och energilagring bidrar till ökad effektivitet, medan gödsel och andra restprodukter används för biogasproduktion. Detta ökar energitillgången, förbättrar energiberedskapen, minskar metanutsläppen och reducerar behovet av konstgödsel, då rötresterna innehåller mer lättillgänglig näring än obehandlad gödsel.

Energieffektivisering är en naturlig del i energi- och klimatarbetet i länet. Det har bidragit till kontinuerliga förbättringar, minskat energibehov och ekonomiska besparingar. Kommunerna arbetar tillsammans med andra

aktörer för att utveckla smarta el- och fjärrvärmesystem som jämnar ut effektuttagen. Kommunerna spelar en viktig roll i etablering av ny fossilfri energiproduktion genom proaktiv planering, och har en egen energiproduktion på lämpliga platser. Länets kommuner delar erfarenheter och samarbetar för att driva energiomställningen framåt.

REMISS

Ett cirkulärt samhälle

Mål

- År 2045 är en cirkulär ekonomi det naturliga i Örebro län.
- Utsläppen av klimatpåverkande gaser från konsumtion och produktion samt användning av nytvunna råvaror har minskat kraftigt i Örebro län.

Nuläge

Dagens konsumtion, livsstil och produktion av varor och tjänster har en stor påverkan på klimatet, energianvändningen och den biologiska mångfalden. En omställning till ett mer cirkulärt samhälle kan minska dessa negativa effekter samt skapa flöden fria från skadliga ämnen. Sveriges cirkularitet ligger på cirka 3 procent⁸ jämfört med det globala snittet på 7 procent⁹. Den låga cirkulariteten beror bland annat på att samhället primärt använder nya råvaror och att nuvarande ekonomin är linjär. Hållbart byggande, livsmedelsproduktion, transporter samt konsumtion och tillverkning är viktiga områden för att främja cirkularitet. Bygg- och anläggningsbranschen står för stora mängder avfall, och där behövs ökade insatser och kompetens inom cirkularitet. Offentlig sektor har tillsammans med näringsliv och privatpersoner ett gemensamt ansvar i omställningen.

Företag och näringslivet har ett viktigt producentansvar för sina produkter och tjänster. Medvetenheten och möjligheten till omställning varierar stort mellan företag, där större företag har lättare att driva på klimatomställningen. De senaste årens lågkonjunktur har påverkat möjligheten för många verksamheter att göra investeringar för en grön omställning.

Önskat läge

En cirkulär ekonomi genomsyrar omställningen till ett resurseffektivt samhälle. Hållbar produktion och återbruk är standard och normen är att dela eller hyra före att köpa nytt. Produkter designas för en lång livslängd och enklare återanvändning, med en låg andel nytvunnet material. Ett

---

⁸ CGR Sweden (2022) <https://www.circularity-gap.world/sweden>

⁹ CGR World (2023) CGR 2023 ([circularity-gap.world](https://www.circularity-gap.world))

utbyggt och användarvänligt återvinningssystem möjliggör en hög grad av materialåtervinning för både privatpersoner och företag.

Det offentliga går före och ställer krav i upphandlingar för att främja återbruk och återvinning. Kommunernas samhällsplanering har ett cirkulärt perspektiv och nya bostadsområden planeras utifrån delning och samåkning. Människors vardag genomsyras av ett cirkulärt levnadssätt.

En klimat- och miljödriven näringslivsutveckling finns inom alla branscher. Elektrifiering och cirkularitet har skapat förutsättningar för innovativa, hållbara och konkurrenskraftiga företag och nya affärsmodeller. Företagen samarbetar för att nyttja varandras restflöden, vilket i sin tur minskar behovet att nytt material och av råvaruimport. Produkter är fria från skadliga ämnen och är enkla att återanvända tack vara internationella standarder.

Samhällets resurser används effektivt; byggnader används större delen av dygnet, renovering går före nybyggnation och återbruk är ett förstahandsval.

Jord- och skogsbruket i länet bidrar till en hållbar livsmedelsproduktion med ökad självförsörjningsgrad i landet. Skogens resurser brukas på ett ansvarsfullt sätt. Det bidrar till att fossila material kan ersättas utan att utarma det inlagrade kolet eller minska den biologiska mångfalden. Även skogens sociala värden för människor tillgodoses.

Utmaningar

För att lyckas ställa om behöver samhället en ökad cirkularitet, en ökad produktion av och övergång till fossilfri energi, samt en infrastruktur för fossilfria bränslen. Det krävs anpassningar av lagstiftning och ekonomiska incitament, då dagens strukturer främjar en linjär ekonomi¹⁰. En ökad produktion av fossilfri energi kräver lokal förankring, acceptans och samexistens.

I transportsektorn är tillgången till fossilfri energi en utmaning. Elektrifieringen behöver kompletteras av andra energislag som flytande biodrivmedel, biogas och vätgas. Produktionen av personbilar för biogas behöver återupptas och vätgasutvecklingen behöver intensifieras. Tillgång till eleffekt, vid rätt tid och plats, är en utmaning för branschens möjlighet att ställa om till eldrivna fordon. För att klara omställningen behöver det finnas flera alternativa lösningar. Kanske kommer vi även behöva fler alternativ på lång sikt ur ett beredskapsperspektiv. I detta kan det offentliga säkerställa att det till exempel finns en lokal produktion av biodrivmedel. Infrastruktur och möjlighet till hållbara transporter är otillräcklig på många håll i länet, vilket försvårar de enskilda medborgarnas val.

Många små- och medelstora företag behöver incitament för att kunna ställa om. En utmaning är till exempel utbyte av fossila arbetsmaskiner, vilket kräver stora investeringar för små företag, såsom lantbrukare och enmansföretag¹¹.

För byggbranschen kan en ökad materialanvändning och planering av samleveranser medföra högre byggkostnader. Att ställa om och hitta nya hållbara arbetssätt kan upplevas som ett hinder, även om det på sikt ger fördelar. Nya metoder och nya materialval kräver nya kunskaper och arbetssätt.

För lantbruket är en utmaning de ekonomiska förutsättningarna som krävs för stora investeringar. En annan utmaning är utvecklingen av grödor, odlingsmetoder, teknik och utrustning.

För skogsbruket är den stora utmaningen balansen mellan att använda skogsråvara för att ersätta fossila produkter och samtidigt bevara markens kolhalt och biologisk mångfald.

Kommunernas resurser, framför allt bland mindre kommuner, är begränsade och arbetet med energiplanering får ofta stå tillbaka. Samarbete och dialog

---

¹⁰ https://entreprenorskapsforum.se/wp-content/uploads/2024/01/Report_CBM_Web.pdf

¹¹ Arbetsmaskiners klimatomställning (naturvardsverket.se)

behöver öka, både internt mellan kommunala planerare och miljöstrateger, och externt med elnätsbolag och näringsliv. För att lyckas krävs politisk vilja, kompetenshöjning samt mod att testa nya vägar och att ändra invanda beteenden.

Kompetensförsörjningen är en utmaning inom flera branscher och bristen på ingenjörer, elektriker och montörer riskerar att hindra omställningen. Långsiktiga spelregler och ökad samordning mellan myndigheter efterfrågas av många branscher.^{12,13}

---

¹²<https://www.energimyndigheten.se/klimat--miljo/sveriges-elektrifiering/uppdrag-inom-elektrifieringen/analysera-utvecklingsvagar-for-befintlig-och-ny-elproduktion/>

¹³https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/k1byvv_rapport_hur_kan_sverige_bli_mer_cirkulart_webbpdf_1207047.html/Rapport_Hur_kan_Sverige_bli_mer_cirkulart_webb.pdf

Arbetsätt

Denna strategi utgör en grund för det fortsatta arbetet med energi- och klimatomställningen i Örebro län. Strategin och dess målbilder är en plattform för det arbete kommuner, företag och andra aktörer behöver ta sig an. Det kommer att krävas samverkan och dialog, likväl som stöd på nationell och EU-nivå.

Länsstyrelsen i Örebro län och Region Örebro län har en samordnande roll i omställningsarbetet, i linje med nationella och regionala politiska uppdrag.

Örebro läns energi- och klimatråd, dess fokusområden och arbetsgrupper, är ett viktigt forum för genomförandet av strategin. Rådet samlar företag, offentliga aktörer, branschorganisationer och akademi för att driva omställningen framåt. För att ta ytterligare steg framåt behöver arbetet under rådet utvecklas. Rådets arbete behöver inriktas mot strategins tre insatsområden; transporter, energi och ett cirkulärt samhälle, samt de målbilder som strategin anger.

Utifrån strategin kan konkreta handlingsplaner och insatser tas fram för en bransch, till exempel för transportbranschen eller bygg- och fastighetsbranschen där ett upparbetat samarbete redan är etablerat. För större industrieföretag, som är delar av koncerner, kan det handla om att utbyta erfarenheter, inspirera och lära av varandra och landa i lokala åtgärder som gör skillnad. Avsiktsförklaringar, klimatlöften eller liknande är andra exempel på vägar framåt.

Alla behöver inte göra på samma sätt: det är handlingskraften som är det avgörande. Insatserna behöver anpassas till givna förutsättningar, behov och önskemål från länets aktörer.

Tre ledstjärnor i allas vårt gemensamma arbete:

- Sprida kunskap och goda exempel.
- Nyttja befintliga samverkansformer och undvika parallella strukturer.
- En inkluderande och fokuserad strategi där engagerade aktörer går före i arbetet.

Övriga perspektiv

Ett helhetsperspektiv är avgörande för att uppnå klimat- och energipolitiska mål. Strategins tre insatsområden påverkar varandra och åtgärder inom ett område påverkar sannolikt andra områden. Andra viktiga övergripande perspektiv att ta hänsyn till är de globala målen för hållbar utveckling samt beredskap och resiliens.

Hållbarhet – FN:s globala mål för hållbar utveckling

Åtgärder som vidtas för att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser eller öka kolinlagring ger effekter inom andra områden. Ibland kan det ge gynnsamma effekter som ökad biologisk mångfald vid ökad kolinlagring, eller anläggande av våtmarker. Ibland negativa effekter, som risk för ökande sociala klyftor om drivmedel och energi blir dyrare. Vi behöver genomföra omfattande och genomgripande förändringar för att lyckas med den förestående klimat- och energiomställningen. Men vi behöver samtidigt välja åtgärder som inte påverkar andra hållbarhetsperspektiv negativt. Frågan om vilka effekter en åtgärd ger på andra områden behöver ställas. FN:s globala mål för hållbar utveckling är en bra referens att testa tänkta åtgärder emot – vilka mål påverkas av åtgärden? Positivt eller negativt?

Den sociala dimensionen av hållbar utveckling – mänskliga rättigheter

Den sociala dimensionen av hållbar utveckling innefattar jämställdhet, barnperspektivet, jämlik fördelning och folkhälsa. Även dessa parametrar behöver vägas in vid beslut om åtgärder. Ofta kan åtgärder i samhället, gynna fler än den tilltänka målgruppen. Säkra gång- och cykelbanor och en välfungerande kollektivtrafik skapar nytta för alla, men särskilt för barn och ekonomiskt svagare grupper utan tillgång till bil. I andra fall kan åtgärder riskera att öka klyftorna mellan olika grupper, till exempel förbud mot fossildrivna fordon till förmån för elbilar.

Beredskap och resiliens

Säkerhetsläget i Sverige och i världen har försämrats. Ett beredskaps- och resiliensperspektiv behöver därför genomsyra de beslut som fattas. Det gäller även beslut om åtgärder som syftar till att uppfylla målen i denna strategi. I vissa fall ger åtgärder en ökad resiliens, till exempel ökad lokal energiproduktion. I andra fall kan effekterna vara negativa, till exempel etablering av solcellsparker på produktiv jordbruksmark, vilket minskar självförsörjningsgraden för livsmedel.

Uppföljning

Energi- och klimatstrategin följs upp årligen utifrån ett antal indikatorer, listade i tabellen nedan. Indikatorerna ger ett mått på om och i vilken omfattning vi tar oss närmare strategins uppsatta mål.

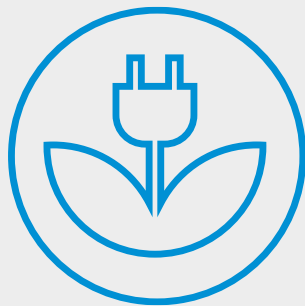
Utöver den kvantitativa uppföljningen utifrån indikatorer genomförs också en kvalitativ uppföljning. Där beskrivs arbetet i olika målgrupper samt hur övriga perspektiv (Agenda 2030, mänskliga rättigheter och beredskap/resiliens) integrerats eller tagits hänsyn till i arbetet.

I uppföljningsarbetet ingår också att översiktligt beskriva planer, arbete och åtgärder som genomförs av aktörerna i länet för att visa vilka ansträngningar som görs för att nå målen i denna strategi.

Indikatorer

I tabellen listas indikatorer som följas upp årligen. Indikatorer kan komma att läggas till eller tas bort utifrån den data som finns tillgängliga.

Indikator	Insatsområde	Upplösning	Källa
Totala utsläpp av klimatpåverkande gaser	Alla	Län	Nationella emissionsdatabasen, SMHI
Utsläpp av klimatpåverkande gaser, per kategori	Alla	Län	Nationella emissionsdatabasen, SMHI
Andel förnybara drivmedel	Transporter	Län	SCB
Energiproduktion och -användning	Energi	Län	SCB
Energianvändning per bruttoregionalprodukt (BRP)	Energi	Län	SCB
Elproduktion, uppdelat på produktionsslag	Energi	Län	SCB
Utsläpp från konsumtion	Cirkularitet	Nationellt	Konsumtionskompassen, Stockholm Environment Institute (SEI)
Resvaneundersökning	Transporter	Län	Region Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Östra Bangatan 11
703 39 Örebro
010-224 80 00
lansstyrelsen.se/orebro

Region Örebro län
Box 1613
701 16 Örebro
019-602 70 00
utveckling.regionorebrolan.se

Länsstyrelsen
Örebro län

Region Örebro län